

Materina sveča.

Ako hitro minévajo dnevi! Komaj smo nekoliko pozabili božične praznike ter si željeli srečno novo leto. pa je prišla svečnica, in glejte, sv. Grogorija god je bil vže prvi vzpomladanski dan! Kdor ima dovolj dela, komaj dohaja bežeči čas. Tak siromak sem tudi jaz: zeló težko sopiham za dnevi in vsacega se mi zdi zvečer škoda, ker se ne povrne nikoli več. A najbolj žal mi je, da je svečnica tako hitro odbegla. Saj je bil pa to tudi zares lep dan! Koliko lučie je migetalo v cerkvi, kako so se žarile veselja oči tudi vam, ljubi moji, ko ste gledali svoje in továrišev prižgane sveče! Nu, ali nisem povedal resnice? Samó veselili ste se svojih svečie, prav vsi, kolikor vas je bilo v cerkvi — še Meklenov Peter ni jokaj, da si se je malo opekaj. Vedeli pa niste, da tekó včasih ob prižgani sveči tudi solzé, grenke, bridke solzé... Vidite, to vam razložim jaz, napišem vam povest o materini sveči.

Pred več leti je bil pri Jerinu srečen dan. Botri so namreč prinesli od sv. krsta malega Tinčka. Jerinovi niso bili premožni, zato je kupil boter lepo, zeleno-rdeče pobarvano krstno svečo ter jo podaril Jerinki. Ta jo je zavila — saj takó se spodobi, ker je bila blagoslovljena — v novo opran robec in jo skrbno zaprla v skrinjo. Ko sta prišla za Tinčkom še Polonica in Andrejček na svet, goréla jima je zopet taista sveča pri sv. krstu, svetlo znamenje še svetlejše luči — sv. vere.

Doslèj je spremljala ta sveča le vesele dogodke. Toda Jerinka jo je prižigala tudi o žalostnih prilikah. — Nebó se je prevleklo s temnimi oblaki, bliskalo se je, treskalo... Tedaj so pokleknili vsi Jerinovi — tudi mali Tinček, Andrejček in Polonica — ter molili, da bi se srečno prevedrilo. Mati pa je prižgala blagoslovljeno svečo. Hvala Bogu, toče ni bilo, pač pa je vihar podrl staro jablano, ki je rodila vsako leto tako lepa jabolka. Jerin je zrl resno na vrt, otroci so jokali in mati si je otrla solzo ter ugásnila svečo...

Še v hujših dnevih je gorela materina sveča. Oče Jerin je nevarno obolel; smrtna ura se mu je približala. Mož je umiral, dali so mu v roke to svečo — mrtvaško svečo. Tedaj so tekale solze, tekale, da je bilo gorjé... Sveči sami pa se je hitreje topil vosek ter kapal od nje, kakor bi se tudi ona solzila...

Bil je vseh mrtvih dan. Jerinka je hitela z otroci na možev grob in prižgala za nekaj časa svečo. Vsi skupaj so molili za prerano umrlega očeta, ker so bili prepričani, da mu s tem največ koristijo. Bile so jim sólzne oči, a tolažila jih je zavést, da je oče izvestno vže srečen. Saj so se spominjali prelepe pesni:

„V nebesih, v nebesih pa mize stojó,
Vsem vérnim dušicam pripravljene so“.

In vseh mrtvih dan se preselí največ duš iz vic v nebeška bivališča.

Materina sveča je bila vže kratka, toda še jo je morala prižigati. Davica ji je namreč umorila Polonico in Tinčka. Kako žalostno je plapolala sveča ob njiju smrti in pozneje pri pogrebu! Uboga Jerinka!

Skrbno je zavila nesrečna žena konček sveče ter ga zamišljena spravila. „Ta ostanek bode ugásnil ob moji smrti“, vzdihnala je natihome.

Ostala sta sama z Andrejškom. Ubožno sta živela, saj nista imela mnogo več kakor koč in njivico. Andrejška so jeli časoma klicati za Andreja, zakaj devetnajstletnemu mladeniču ni več všeč otročje nazivanje. Pa tudi drugače se je izpremenil: domá mu je začelo mrzeti. „Kar po svetu pojdem in se ne vrnem poprej, dokler si toliko ne prislužim, da bodeva srečno živela z materjo“. Toda te misli ni razodel nikomur, niti skrbni materi ne, ampak kar nenadoma je izginil lepega jesenskega dne. To se je zgodilo prav tačas, ko je odpotovalo več ljudij iz ónega kraja v Ameriko.

Jerínki je bil to hud udarec! „Da me zapusti jedini otrok in sedaj na stara leta! Kaj naj počnem uboga sirota sama?“ tarnala je in željno pričakovala, da bi vsaj kako poročilo prišlo iz daljne Amerike. Za kakih šest tednov je pač pisal neki izseljenec domov in pravil, kje se je ustavil ta in óni, ali o Andreju ni bilo besedice.

„Morda je vže mrtev — Bog sam vé, kje je njegov grob?“ jadikovala je Jerínka. Žalost in starost sta jo močno potrli. Jela je boléhati; legla je, in še celó vzpomladi ni mogla s postelje. Malo pred žetvijo pa je pričakovala tudi ona nebeške žanjice — bele smrti.

„Samó Andreja bi še rada videla — — če je še živ“, tožila je sosedí, ki ji je stregla v bolezní. Ker je pa težko govorila, utihnila je.

Kje je bil vender Andrej? Takrat, ko so mu bile prišle óne čudne misli v glavo, povabil ga je neki zná nec, naj gre ž njim v Zagorje kopat premog. To je bilo kakor

nalašč zanj. Odšel je, dobil službo, napravil si čedno obleko in si prihranil tudi vže precéj novcev, samó domov — materi ni sporočal ničesar. „Kadar se povrnem, tedaj bode njeno veselje tem večje“, mislil si je ter trdovratno molčal.

Proti žetvi pa ga je jela vleči neka nepoznana sila domov. Ostavil je toraj za nekaj dnij Zagorje, da pogleda, kako je domá, da razveseli mater s svojim zaslužkom. Pozno popóludne je bilo. Andreju je lil znoj raz čelo, ko je prispel domov gredé vrh hriba k onim košatim lipam, odkoder se je tako lepo videla domača vasica z mično cerkvico in rodovito polje okolo nje. Toda ni obstal in gledal, ampak krepkeje je stisnil gorjačo, pritrdil si popotno torbico in brzih korakov hitel v dolino. Vže je bil vštric cerkve na glavni cesti, natančno je vže razločeval domačo koč — tretjo od cerkve — še nekaj korakov po stezi čez njive — in domá bode. Solnce se je uprav skrivalo za gore, večerní vetrec mu je pihal v obraz in pripogibal težke žitne klasove. Domači golobje so mu prileteli

naproti ter ga pozdravljali; tudi Andrej jim je radostno odzdravil, ob enem pa se mu je celó zazdelo, da ga je ošabni petelin na cerkveni strehi malo pogledal — seveda samo od strani, ker mogočnej ni tako radoveden, da bi se popolnoma ozrl.

Vesel se je bližal Andrej domačemu pragu, a bilo mu je tudi neizrecno tesno pri srci, prav kakor ónemu v pesni:

„Kaj nek' bodo mam'ca rekli,
Ko jim bom povedal vse?
Menda me ne bodo topli —“

Nič, nič, Andrej, ti ne bode očitala dobra mati, zato ker ne bode mogla . . .

Ob Andrejevem vstopu je držala soseda Jerínki mrtvaško svečo in molila molitve za umirajoče.

„Andrej!“ — zašeptala je bolnica tiho, ki je takój spoznala svojega sina. Videlo se je, da bi marsikaj rada naročila sinu v slovo, a bila je vže preslaba. Samó mrzlo roko mu je podala in ga resno, pa ljubeznivo pogledala. A ta pogléd in ta ledena materina roka v Andrejevi sta nadomestila vse besede — vse življenje bode pomnil Andrej ta trenotek.

Sedaj pa se končava povest o materini sveči. Andrej je jokal ob materini postelji in se kesal, da je tako nepremišljeno ravnal. Če bi bil materi naznanil, kje biva, prišel bi bil lahko poprej domov, pomagal, stregel bi ji bil, morda bi bila ozdravela. A njegov kës je bil prepozen. Jerínka je umrla, sveča njenega življenja je dogorela, in kmalu potem je ugasnila tudi Jerínkina sveča . . . Andrej pa je jokal . . .

Kaj ne, ljubi moji, sedaj veste, da marsikatera ónih sveč, katere blagoslové na svečnico, gori v prav resnih urah. Torej drugo leto, ko zopet ponese te sveče blagoslavljat, bodite prav resni pri svetem opraviilu in prosite Boga, da bi vam ne bilo treba jokati ob prižgani sveči.

Kajtimar.

Pri potoku.

Preljal me pot je k potoku,
Ki je namakal raván,
Dòkler mu val žuboreči
V led ni še bil zakován.

Dá-si mi zreti zdaj móči
Vala kristalnega ní,
Vender pod skorjo ledeno
Dalje in dalje hití.

Moje poglede razžarjal
Mir je blagostni srcá,
Dòkler pokója ni skálil
Bésni viháar mi svetá.

Zdaj ni življenja v očesi —
Vender dnò srčnih globín
Vedno in vedno prešinja
Let mi otročjih spomín . . .

Modést.

